

R.A.S.

SVENSKA POINTERKLUBBENS AVELSPOLICY OCH STRATEGI RAS (Rekommendationer)

Innehåll

- 1 Beskrivning av rasen
- 2 Avelsarbete/Avelsbas
- 3 Hälsostatus
- 4 Exteriör
- 5 Jaktegenskaper
- 6 Mentalitet

Inledning

Bakgrund Rasspecifik Avelsstrategi

På Svenska Kennelklubbens Kennelfullmäktige 2001 fattades beslut om att det för varje hundras ska finnas en så kallad rasspecifik avelsstrategi. Uppdraget att utforma dessa lades på specialklubbarna, som i sin tur i huvudsak delegerar ut arbetet på rasklubbarna, även om samordningsansvaret kvarstår hos specialklubben.

Vad är en rasspecifik strategi – behövs den?

En rasspecifik avelsstrategi (RAS) är en handlingsplan för aveln inom en specifik ras. SKKs Avelspolicy anger målen, strategin beskriver vägen dit.

RAS vems ansvar?

Ansvar för rasens framtid ligger alltid ytterst hos den enskilda uppfödaren och ägaren till avelshunden. För att fatta relevanta beslut behöver den enskilda ägaren både allmänna kunskaper om avel och fakta kring den egna tiken samt den tilltänkta avelshunden, vad gäller egenskaper, mentalitet och nedärvbar sjukdomshistorik.

Allt för att målen i den planerade kullen ska ligga så nära den avelsstrategi som finns för rasen och de personliga avelsmålen.

1 Beskrivning av rasen

Historisk bakgrund och utveckling

Pointern härstammar från spanska, franska och italienska korthåriga fågelhundar. Förmodligen innehåller rasen även inslag av engelska, korthåriga s.k. setting spaniels. I samband med att man i England, under första delen av 1700-talet övergick från nätfångst av fågel till flyktskytte infann sig behovet av stående fågelhund, och därmed fick pointern spridning. Pointern kom att bli den besuttna överklassens speciella jakthund. Den berömda engelska uppfödaren William Arkwright, verksam i slutet av 1800- och början av 1900-talet, anses vara den moderna pointerns skapare. Under slutet av 1800-talet började de importerade hundar till Sverige, Axel Hedenlund stod för importen av flera goda hundar.

Behovet av att bilda en specialklubb för pointern i Sverige började uppstå runt sekelskiftet. Initiativtagare var Grosshandlare Jard Emil Frykberg. Svenska Pointerklubben instiftades 1903.

Beskrivning av nuläget.

Att pointern behållit sina utpräglade goda jaktegenskaper, goda mentalitet och extrema sundhet beror framför allt på att pointern alltid varit "fågeljägarens hund" och att aveln därmed främst styrts av faktorer baserade på jaktliga egenskaper, sundhet och god mentalitet. "Totalexteriören" har inte alltid varit avgörande men den funktionella anatomin har prioriterats.

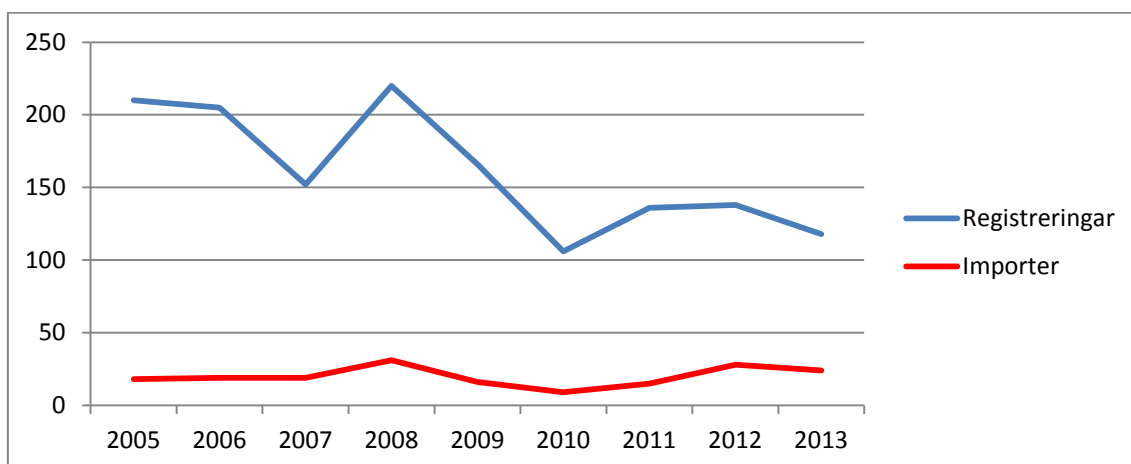
Svenska Pointerklubben ansvarar för avelsverksamheten med Pointern i Sverige. Övergripande mål är att väcka intresse för att främja avel av sunda, mentalt och exteriört goda hundar samt bevara rasens specifika egenskaper som jakthund. Avel och uppfödning skall ske i överensstämmelse med svensk djurskyddslagstiftning och Svenska Kennelklubbens grundregler.

Ansvar för rasen ligger alltid hos den enskilde uppfödaren och ägaren av avelshunden/tiken. Rasens utveckling grundas på uppfödarens val av avelsdjur samt på den användning som dessa får. Ärftlig variation är en förutsättning för rasens fortlevnad. Därför ska aveln vara målinriktad och långsiktig.

2 Avelsarbete / Avelsbas

Bakgrund

Pointern är en numerärt liten ras med ca 13-20 kullar per år. Det registreras årligen mellan ca 100-150 valpar. Se diagram nedan för åren 2005-2013. Kullstorleken under dessa år är i snitt 7.0 valpar/kull.

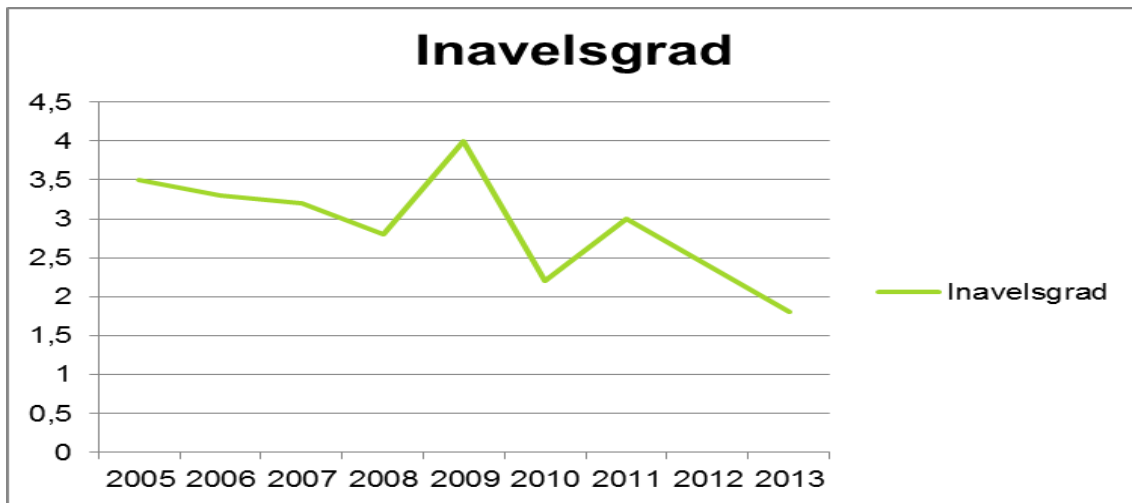

År	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Registreringar	210	205	152	220	166	106	136	138	118
Importer	18	19	19	31	16	9	15	28	24

Genetisk variation

Rasens inavelstrend har sjunkit från ett medeltal på 5% till 3-3.5% beräknat på fem generationer. Arbetet med att minska denna trend måste fortsätta. Rasens genetiska variation är mycket viktig att bibehålla. En hög inavelsgrad innebär en dubblering av gener (ökad homozygoti). Dubblering av gener medför att gener förloras. Även gener med negativ verkan dubbleras, därför är genetisk variation nödvändig. Därigenom skapas förutsättningar för att bibehålla rasens goda hälsa och funktion och skapar förutsättning för att vidareutveckla dess funktionalitet.

Svenska pointern hade år 2013 en effektiv avelsbas på 24 hundar.

År	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Inavelsgrad	3,5	3,3	3,2	2,8	4	2,2	3	2,4	1,8

Strategi

Minska inavelsökningen och bredda avelsbasen genom att använda fler hanhundar i aveln, såväl svenska som utländska. Inte föda upp kullar där föräldrarna är mer närbesläktade än högst kusiner.

Mål

För att helt undvika riskerna för utarmning av den för aveln och hundarna genetiska variationen bör avelsbasen ökas till 100 individer. Att komma upp till en avelsbredd på 50 individer är helt nödvändigt. Eftersträva att komma under 2.5% i inavelsgrad beräknat på 5 generationer.

3 Hälsostatus

Bakgrund

Pointern är en förhållandevis frisk hund, hos försäkringsbolaget AGRIA placeras pointern i riskgrupp 2 av 6 och hos If djurförsäkringar i grupp 1 av 8. Rasen ingår i SKK:s genetiska hälsoprogram avseende höftledsdysplasi (HD)

Höftledsdysplasi

Är för närvarande inte något stort problem för rasen men avel med HD belastade individer förekommer. Vissa hundar med lindrig grad av HD behöver inte ha några smärtor och graden HD står inte alltid i proportion till den enskilda individens problem.

Antalet dysplasier ligger för närvarande på ca 3%, antalet röntgade individer är ungefär 15% av de registrerade hundarna.

Antal födda och HD-röntgade per år 2005-2013:

År	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
HD A	24	46	34	40	28	21	16	15	1
HD B	14	7	4	8	13	6	6	5	1
HD C	1	1	2	1	6	1	3	2	1
HD D	1	1	1	1	1	0	0	0	0
TOT	40	55	41	50	48	28	25	22	3
FÖDDA	178	183	127	189	159	89	118	137	85

Strategi

Följa SKK:s hälsoprogram beträffande HD. SKK:s hälsoprogram: Föräldradjur skall ha känd HD status och vara ID märkta annars gäller registreringsförbud för avkommor.

Mål

Att samtliga i aveln ingående hundar är HD fria. Minska eller åtminstone försöka behålla HD frekvensen på nuvarande låga nivå.

4 Exteriör

Bakgrund

Pointern skall vara en medelstor, rektangulär, relativt lätt hund som ger intryck av kraft och ädelhet. Kroppsbyggnaden vittnar om uthållighet och snabbhet.

Det är viktigt att behålla en funktionell exteriör och storlek på Pointern för att den ska tåla de stora påfrestningar den utsätts för under jakten.

Ett vanligt fel hos pointern är ett rakt framställ. Detta beror oftast på ett framskjutet och/eller för dåligt vinklat skulder/överarmsparti. Om detta dessutom uppträder tillsammans med rakställda eller överkotade handlovar är risken för skador i framstället påtagligt.

Strategi

Att i aveln ta hänsyn till hundens exteriör. En funktionell exteriör ger en klart bättre förutsättning för att få en mer hållbar jakthund som skall tåla påfrestningarna som de utsätts för under långa jaktdagar på fjäll, fält och i skog. Tillskriva exteriördomare vikten av en funktionell exteriör som harmoniserar mellan front och bakdel. Ett ädelt och typiskt pointerhuvud. Ett välvinklat framställ måste framhävas liksom pointerens storlek.

Historiskt sett har mankhöjden för hanhund varit 60-64 cm och för tik 57-61 cm och detta anser vi är en mer lämplig mankhöjd för hårt arbetande hundar än FCI standarden där mankhöjden för hanhund är 63-69 cm och för tik 61-66 cm.

För stora och för tunga hundar är ej önskvärda.

Mål

Avla fram exteriört bra pointrar med bibehållen jaktlust. En välbyggd och symetrisk hund med harmoniska, mjuka linjer. Pointern är en kraftfull men samtidigt smidig hund och skall ge ett elegant helhetsintryck.

5 Jaktegenskaper

Bakgrund

Som jägarens hund har pointern genom åren behållit sina goda jaktegenskaper. Rasens representanter har visat prov på god viltfinnarförmåga, villig och precis fågelbehandling samt ett stort och välrevierande sök och som sitt "adelsmärke" det höga huvudet. Benägenhet för skallning och hängning har setts under vissa perioder.

Strategi

I avel bör företrädesvis jaktprovsmeriterade individer användas då proven för närvarande är det enda riktiga "verktyg" vi har för att mäta jaktegenskaperna. Vissa av dessa egenskaper kan därför vara svåra att bedöma utifrån ett avelsmässigt perspektiv då hunden tidigt har påverkas av sin ägare/förare och vad som är genetiskt arvbart eller miljöbetingat kan vara svårt att definiera. Utifrån egenskapsbedömningsblanketten utvärdera den statistik som kan ligga till grund för ett positivt avelsarbete. Vikten av en enhetlig bedömning avseende pointerns framträdande egenskaper såsom villig och precis fågelbehandling, effektiv reviering och stil. Skallning och hängning skall beivras hårt när detta förekommer. I detta sammanhang bör även den exteriöra och mentala statusen vägas in.

Mål

SPKs mest övergripande mål är att behålla pointern som den högsta klassens jakthund. Där skall fågelbehandling, reviering och stil vara rasens adelsmärke. Fler uppvisade hundar på proven ger oss en större möjlighet att nå upp till detta mål.

6 Mentalitet

Bakgrund

Pointern är en vänlig hund med jämnt temperament, den får aldrig visa aggressivitet mot människor eller andra hundar. Den skall vara öppen, frimodig och glad med en utpräglad vilja att var till lags. Typiskt för rasen är att inomhus vara lugn och behaglig för att utomhus förvandlas till ett intensivt energiknippe.

Strategi

Att använda avelsdjur vars mentalitet är stabil men med bibehållen jaktlust. Veka, stressade hundar som ej motsvarar rasstandardens bör undvikas i aveln.

Mål

Avla på mentalt stabila individer. Veka stressade hundar bör undvikas avel.

Mål och strategier gäller i 5 år efter en granskning av SPK och SKK är utförd. Där efter bör ny lägesbeskrivning utföras och uppsatta mål och strategier eventuellt omprövas.

Källor: SKKs hund- och avelsdata, SKKs domar- & avelskonferens, skadestatistik från Agria & If, SPKs rasstandard & R.A.S.

Rekommendationerna är utarbetade av SPKs nyvalda avelsfunktionärer 2011 och 2013 tillsammans med pointerklubbens styrelse. Detta dokument skall godkännas av årsmötet 2014.